

Predmet C-562/23

**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda**

Datum podnošenja:

11. rujna 2023.

Sud koji je uputio zahtjev:

Upravno sodišče Republike Slovenije (Slovenija)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

24. kolovoza 2023.

Tužitelj:

T-2 družba za ustvarjanje, razvoj in trženje elektronskih komunikacij in opreme d.o.o.

Tuženik:

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije

Predmet glavnog postupka

Tužba pred Upravnim sodiščem (Upravni sud, Slovenija) za poništenje odluke kojom je odbijen zahtjev za produljenje valjanosti odluke o dodjeli radijskih frekvencija; Europski zakonik elektroničkih komunikacija; regulatorna predvidljivost za nositelje prava; jasnoća, preciznost i bezuvjetnost odredbe prava Unije; izravna primjenjivost odredbi prava Unije

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Tumačenje prava Unije; članak 267. UFEU-a

Prethodna pitanja

1. Jesu li odredbe članka 49. stavaka 1. i 2. Direktive o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija [(Direktiva (EU) 2018/1972 Europskog

- parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija]) jasne, bezuvjetne i dovoljno precizne da pojedincima omogućuju da se na njih pozovu u postupcima pred nacionalnim upravnim tijelima i nacionalnim sudovima?
2. Treba li članak 49. stavke 1. i 2. Direktive o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija primjenjivati i na produljenje pojedinačnih prava korištenja RFS-a [radiofrekvencijskog spektra] koja su dodijeljena prije stupanja na snagu Direktive o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija, te koji se opći kriteriji u tom slučaju primjenjuju kako bi se utvrdilo treba li produljiti neko pojedinačno pravo?
 3. U slučaju niječnog odgovora na drugo pitanje: treba li prilikom ocjene je li razdoblje trajanja pojedinačnih prava korištenja RFS-a koja su dodijeljena dok je na snazi bila Direktiva o ovlaštenju [(Direktiva 2002/20/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o ovlaštenju u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga)] bilo primjereno i postoji li stoga mogućnost njihova produljenja, primijeniti odredbu članka 5. stavka 2. Direktive o ovlaštenju ili odredbu članka 5. stavka 2. četvrtog podstavka Direktive o izmjeni Direktive o ovlaštenju [(Direktiva 2009/140/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o izmjeni Direktive 2002/21/EZ o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge, Direktive 2002/19/EZ o pristupu i međusobnom povezivanju elektroničkih komunikacijskih mreža i pripadajuće opreme, te Direktive 2002/20/EZ o ovlaštenju u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga)], te jesu li navedene odredbe u tom smislu dovoljno jasne, bezuvjetne i precizne da omogućuju da se na temelju njih ocijeni primjerenost trajanja pojedinačnog prava korištenja RFS-a?
 4. U slučaju potvrdnog odgovora na treće pitanje: koje kriterije treba primijeniti da bi se ocijenilo je li trajanje pojedinačnog prava korištenja RFS-a primjereno odnosno kako bi se ocijenila obveza produljenja tog prava?
 5. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo, drugo ili treće pitanje, treba li prilikom donošenja odluke o produljenju uzeti u obzir činjenicu da je mogućnost produljenja na više od 15 godina bila izričito isključena nacionalnim pravnim pravilima koja su bila na snazi u vrijeme prestanka navedenog prava korištenja?

Navedene odredbe prava Unije

Direktiva 2002/20/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o ovlaštenju u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga (Direktiva o ovlaštenju), konkretno, članak 5.;

Direktiva 2009/140/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o izmjeni Direktive 2002/21/EZ o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge, Direktive 2002/19/EZ o pristupu i međusobnom povezivanju elektroničkih komunikacijskih mreža i pripadajuće opreme, te Direktive 2002/20/EZ o ovlaštenju u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga (Direktiva o izmjeni Direktive o ovlaštenju), konkretno, članak 3.;

Direktiva (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija (Direktiva o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija), konkretno, članak 49., članak 50. stavak 1. i članak 124.

Navedene nacionalne odredbe

Člankom 155. Ustava Republike Slovenije određuje se sljedeće:

„Zakoni, druga pravna pravila i opći akti ne mogu imati retroaktivne učinke. Samo se zakonom može utvrditi da njegove određene odredbe imaju retroaktivan učinak ako to zahtijeva javni interes i pod uvjetom da to ne utječe na stečena prava.”

Zakon o elektronskim komunikacijah (Zakon o elektroničkim komunikacijama) (u daljnjem tekstu: ZEKom)

Člankom 50. ZEKom-a određivalo se:

„1. Odluku o dodjeli radijskih frekvencija donosi Agencija za određeno vrijeme, konkretnije, u trajanju od najviše 15 godina, osim za dodjelu radijskih frekvencija namijenjenih za usluge zračne i pomorske mobilne radiotelefonijske.”

[...].”

Člankom 51. ZEKom-a određivalo se:

„Valjanost odluke o dodjeli radijskih frekvencija može se produljiti na zahtjev osobe kojoj su one dodijeljene ako su ispunjeni svi uvjeti koji se u trenutku isteka njezine valjanosti predviđaju za korištenje tih radijskih frekvencija.”

Zakon o elektronskim komunikacijah (Zakon o elektroničkim komunikacijama) (u daljnjem tekstu: ZEKom-1), koji je 15. siječnja 2013. zamijenio ZEKom i koji se primjenjivao do 9. studenoga 2022. jer je 10. studenoga 2022. stupio na snagu Zakon o elektronskim komunikacijah (Zakon o elektroničkim komunikacijama) (u daljnjem tekstu: ZEKom-2), kojim je u nacionalni pravni poredak prenesena Direktiva o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija.

Člankom 53. stavkom 1. ZEKom-a-1 određivalo se sljedeće:

„Odluku o dodjeli radijskih frekvencija donosi Agencija za određeno vrijeme, pri čemu se omogućuje odgovarajući rok potreban za amortizaciju ulaganja, a u

svakom slučaju u trajanju od najviše 15 godina, osim za dodjelu radijskih frekvencija namijenjenih za usluge zračne i pomorske mobilne radiotelefonije.”

Člankom 54. stavcima 1., 5. i 6. navedenog zakona određivalo se:

„1. Valjanost odluke o dodjeli radijskih frekvencija, osim odluka o dodjeli radijskih frekvencija čiji je cilj zajamčiti pružanje javnih komunikacijskih usluga krajnjim korisnicima, može se produljiti na zahtjev osobe kojoj su one dodijeljene ako su ispunjeni svi uvjeti koji se u trenutku isteka njezine valjanosti predviđaju za korištenje tih radijskih frekvencija, pri čemu se uzimaju u obzir i ciljevi predviđeni člancima 194., 195., 196. i 197. ovog zakona.

[...]

5. U slučaju da je produljenje odobreno, Agencija donosi novu odluku o dodjeli radijskih frekvencija.

6. Ne može se produljiti valjanost odluke o dodjeli radijskih frekvencija za potrebe mjerenja, certificiranja i drugih provjera radijske opreme, kao ni odluke o dodjeli radijskih frekvencija za potrebe javnih događanja.”

Člankom 240. ZEKom-a-1 određivalo se da se odluke donesene na temelju ZEKom-a mogu izmijeniti, poništiti ili da mogu prestati važiti pod uvjetima i na načine predviđene ZEKom-om-1.

Člankom 307. ZEKom-a-2 određuje se pak da se odluke donesene na temelju ZEKom-a-1 koje su vezane rokovima koji u trenutku stupanja na snagu ZEKom-a-2 još nisu istekli, mogu izmijeniti, poništiti ili da mogu prestati važiti pod uvjetima i na načine predviđene potonjim zakonom.

Sažet prikaz činjenica i glavnog postupka

- 1 Društvo T-2 d.o.o. [T-2 društvo s ograničenom odgovornošću za stvaranje, razvoj i prodaju elektroničkih komunikacija i pripadajuće opreme], odnosno tužitelj u ovom predmetu, bilo je nositelj pojedinačnog prava korištenja sljedećih radijskih frekvencija: od 1935 do 1950 megaherca te, u kombinaciji, od 2125 do 2140 megaherca i od 1910 do 1915 megaherca, koje su mu za razdoblje od 21. rujna 2006. do 21. rujna 2021. dodijeljene na temelju odluke čiji je cilj zajamčiti pružanje javnih komunikacijskih usluga krajnjim korisnicima (u daljnjem tekstu: odluka o dodjeli radijskih frekvencija). Zahtjevom od 20. kolovoza 2021. tužitelj je zatražio produljenje valjanosti odluke o dodjeli radijskih frekvencija u dijelu u kojem se ta odluka odnosi na dupleks frekvencijski par od 1935 do 1950 megaherca te od 2125 do 1950 megaherca.
- 2 Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (Agencija za komunikacijske mreže i usluge Republike Slovenije), odnosno tuženik u ovom predmetu, odbila je 1. listopada 2021. zahtjev za produljenje valjanosti odluke o

oddjeli radijskih frekvencija uz obrazloženje da se u skladu sa ZEKom-om-1 valjanost odluke o dodjeli radijskih frekvencija čiji je cilj zajamčiti pružanje komunikacijskih usluga krajnjim korisnicima nije mogla produljiti na više od 15 godina. Tuženik smatra da se odredba članka 49. Direktive o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija, na koju se poziva tužitelj, ne može primijeniti prilikom donošenja odluke o produljenju jer ta odredba nije potpuna u pravnom smislu. Navedena odredba djelomično predstavlja otvoreno pravno pravilo u dijelu u kojem je treba dopuniti konkretnim sadržajem te se njome državama članicama usto ostavlja diskrecijska ovlast u pogledu načina na koje je treba prenijeti u nacionalno pravo. Primjerice, Republika Slovenija odlučila je da uopće neće prenijeti članak 49. stavak 2. Direktive o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija u novi zakon, nego je već od početka predvidjela trajanje prava od 20 godina.

- 3 Tuženik tvrdi da se na temelju članka 49. Direktive o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija ni ne predviđa automatsko produljenje prava korištenja radiofrekvencijskog spektra (u daljnjem tekstu: RFS), kao što to predlaže tužitelj. Osim toga, produljenje trajanja pojedinačnih prava [korištenja] u skladu s člankom 49. stavkom 3. Direktive o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija kako bi se osigurala dvadesetogodišnja regulatorna predvidljivost predviđeno je prvi put samo na temelju te direktive. Međutim, to znači da uvjeti za produljenje trebaju biti poznati već u trenutku dodjele prava korištenja radijskih frekvencija. Dodjela radijskih frekvencija o kojima je riječ do koje je došlo 2006. nije zahtijevala ispunjenje tih uvjeta.

Glavni argumenti stranaka glavnog postupka

- 4 Tužitelj je podnio tužbu u upravnom sporu za poništenje odluke na temelju koje je tuženik odbio njegov zahtjev za produljenje valjanosti odluke o dodjeli radijskih frekvencija. U tužbi navodi da je tuženik u slučaju odluka o dodjeli radijskih frekvencija za koje je utvrđeno razdoblje valjanosti od 15 godina u skladu s člankom 49. stavkom 2. Direktive o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija prije isteka njihove valjanosti trebao omogućiti da se produlje na daljnje razdoblje od pet godina, s obzirom na to da se pravila sadržana u ZEKom-u-1 očito protive Direktivi o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija. Tužitelj smatra da je odredba članka 49. stavka 2. te direktive jasna, precizna i bezuvjetna, što je razlog zbog kojeg je izravno primjenjiva i ima izravan učinak. Cilj je navedene odredbe zajamčiti pravnu sigurnosti u korist trenutačnih nositelja prava te regulatornu predvidljivost tijekom razdoblja od najmanje 20 godina. Tužitelj navodi da zbog toga regulatorno tijelo, u slučaju da su prava dodijeljena na razdoblje od 15 godina, ima obvezu pokrenuti postupak obnove najkasnije dvije godine prije isteka tih prava. Naglašava da je Direktiva o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija obvezujuća za Republiku Sloveniju od dana njezine objave u *Službenom listu Europske unije*, odnosno od prosinca 2018. Osim toga, tvrdi da se tom direktivom primjena članka 49. stavka 2. ne ograničava samo na produljenje pojedinačnih prava korištenja radijskih frekvencija koja su

dodijeljena nakon stupanja na snagu te direktive, nego se navedena odredba primjenjuje i na prava dodijeljena prije donošenja Direktive koja još nisu istekla u trenutku njezina stupanja na snagu. Stoga je tuženik na temelju navedene odredbe Direktive o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija trebao naknadno, od 21. prosinca 2020., nositeljima prava kojima su ona dodijeljena na razdoblje kraće od 20 godina omogućiti njihovo produljenje do najviše 20 godina. To vrijedi i za tužitelja, s obzirom na to da je razdoblje od 15 godina na koje su mu dodijeljene sporne radijske frekvencije isteklo 21. rujna 2021., tako da u trenutku stupanja na snagu Direktive o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija, odnosno na datum isteka roka za njezino prenošenje, njegovo pravo još nije isteklo. Tužitelj zahtijeva od Upravnog sudišta (Upravni sud) da poništi pobijanu odluku i vrati predmet tuženoj agenciji na ponovno odlučivanje.

- 5 U svojem odgovoru na tužbu tuženik tvrdi da je članak 49. stavak 2. Direktive o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija pravno pravilo čija je primjena uvjetna te da se tim člankom državama članicama ostavlja određena diskrecijska ovlast jer se njime ne nalaže odobrenje automatskog produljenja. Tuženik također navodi da je produljenje trajanja pojedinačnih [prava korištenja] za bežične širokopojasne elektroničke komunikacijske usluge predviđeno kako bi se dvadesetogodišnja regulatorna predvidljivost osigurala samo za radijske frekvencije koje su dodijeljene nakon stupanja na snagu Direktive o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija te da se navedena odredba ne može retroaktivno primijeniti. Tuženik naglašava da su uvjeti za odobravanje produljenja trebali biti poznati već u trenutku dodjele prava korištenja radijskih frekvencija i stoga 9. lipnja 2006., kada je u Službenom listu Republike Slovenije objavljen poziv na nadmetanje koji se odnosio na frekvencije o kojima je riječ. Budući da se navedenim pozivom na nadmetanje, a kasnije ni odlukom o dodjeli radijskih frekvencija, nije predviđala mogućnost produljenja, s obzirom na tekst članka 49. Direktive o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija, valjanost odluke o dodjeli radijskih frekvencija o kojoj je riječ ne može se produljiti.

Sažet prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

- 6 U ovom predmetu postavlja se pitanje treba li osigurati punu učinkovitost Direktive o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija produljenjem valjanosti odluke o dodjeli radijskih frekvencija ili pravila o trajanju pojedinačnih prava korištenja RFS-a utvrđena tom direktivom vrijede samo za prava dodijeljena nakon stupanja na snagu te direktive. Ako to nije slučaj, postavlja se pitanje treba li osigurati punu učinkovitost Direktive o ovlaštenju na način da se ocijeni je li primjereno produljiti valjanost odluke o dodjeli radijskih frekvencija o kojoj je riječ u ovom predmetu.
- 7 Odlučujuće okolnosti koje su pravno relevantne u ovom predmetu jesu sljedeće:
1. tuženik je 21. rujna 2006. donio odluku o dodjeli radijskih frekvencija za razdoblje od 15 godina, odnosno do 21. rujna 2021.;

2. na datum dodjele prava, odnosno 21. rujna 2006., u Europskoj uniji na snazi je bila Direktiva o ovlaštenju, kojom je određeno da razdoblje trajanja prava korištenja, kada se ono dodjeljuje na određeno vrijeme, treba biti primjereno usluzi o kojoj je riječ, ali u Republici Sloveniji bio je na snazi ZEKom, kojim se dopuštalo produljenje valjanosti bilo koje odluke o dodjeli radijskih frekvencija na više od 15 godina ako su bili ispunjeni svi uvjeti koji su se u trenutku isteka valjanosti takve odluke predviđali za korištenje tih radijskih frekvencija;
 3. 21. rujna 2021., kada je istekla valjanost odluke o dodjeli radijskih frekvencija, u Europskoj uniji na snazi je bila Direktiva o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija, kojom se izričito ne nalaže državama članicama način na koji bi trebale urediti sustav produljenja pojedinačnih prava korištenja RFS-a koja nisu dodijeljena dok je na snazi bila ta direktiva, nego prije toga, ali koja su još važeća u trenutku stupanja na snagu navedene direktive;
 4. 21. rujna 2021. u Republici Sloveniji trebalo je primijeniti ZEKom-1, kojim se u slučaju pojedinačnog prava korištenja RFS-a koje je dodijeljeno s ciljem da se zajamči pružanje javnih komunikacijskih usluga krajnjim korisnicima izričito isključivala mogućnost produljenja na više od 15 godina;
 5. u trenutku isteka valjanosti odluke o dodjeli radijskih frekvencija (21. rujna 2021.) Republika Slovenija još uvijek nije bila prenijela Direktivu o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija u svoj pravni poredak, što je trebala učiniti do 20. prosinca 2020.
- 8 Odluka u ovom predmetu stoga u potpunosti ovisi o pitanju je li članak 49. stavci 1. i 2. Direktive o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija izravno primjenjiv, tako da pravo korištenja nakon isteka razdoblja od 15 godina u pravilu treba produljiti na daljnjih pet godina, te o pitanju primjenjuje li se navedeno pravno pravilo (i) na pojedinačna prava korištenja RFS-a koja su nastala prije stupanja na snagu Direktive o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija i koja još nisu istekla u trenutku njezina stupanja na snagu ili je eventualno na prava koja su još važeća izravno primjenjiv članak 5. Direktive o ovlaštenju te treba li u trenutku isteka valjanosti odluke o dodjeli radijskih frekvencija ocijeniti primjerenost njezina trajanja odnosno odgovarajući rok za amortizaciju ulaganja zbog toga što se toj odredbi protivi nacionalni propis na temelju kojeg je isključeno produljenje na više od 15 godina neovisno o tome je li razdoblje trajanja primjereno i neovisno o amortizaciji ulaganja.
- 9 Nije sporno da Republika Slovenija nije pravodobno prenijela Direktivu o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija u svoj pravni poredak. Zbog toga Upravno sodišče (Upravni sud) dvoji u pogledu toga jesu li odredbe članka 49. stavka 2. prvog, drugog, trećeg i četvrtog podstavka Direktive o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija bezuvjetne i precizne. Za odluku u ovom predmetu odlučujuće je utvrditi način na koji treba tumačiti izraz „regulatorna predvidljivost za nositelje prava”. Tužitelj tumači taj izraz na način da pravo treba dodijeliti na razdoblje od 15 godina, ali da se dvadesetogodišnja

predvidljivost osigurava time što se priznaje potreba produljenja navedenog prava na daljnjih pet godina u skladu sa zahtjevima iz članka 49. stavka 1. navedene direktive, osim ako se ne utvrdi da to produljenje nije u skladu s općim kriterijima predviđenima člankom 49. stavkom 2. trećim podstavkom točkama (a) ili (b) te direktive ili ako nadležno tijelo, u skladu s tim člankom 49. stavkom 2. četvrtim podstavkom, protiv nositelja prava nije započelo mjere izvršenja za nepoštovanje uvjeta u pogledu prava korištenja.

- 10 Sud koji je uputio zahtjev smatra da nije jasno mogu li države članice slobodno utvrditi uvjete pod kojima osiguravaju dvadesetogodišnju predvidljivost prava korištenja, odnosno uvjete pod kojima one, ako odluče da je razdoblje valjanosti tog prava 15 godina, osiguravaju njegovo produljenje na daljnjih pet godina. Osim toga, sud koji je uputio zahtjev također pita je li Direktiva o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija toliko dovoljno precizna da taj sud na toj direktivi može temeljiti svoju odluku.
- 11 Pitanje stoga glasi dodjeljuje li se navedenom direktivom državama članicama ovlast da odluče o tome koje će uvjete uzimati u obzir prilikom produljenja prava. To se osobito potvrđuje člankom 49. stavkom 2. trećim podstavkom Direktive o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija, kojim se utvrđuje da države članice svim zainteresiranim stranama već prije dodjele prava stavljaju na raspolaganje opće kriterije za produljenje trajanja prava korištenja nakon čega se određuju potrebe na koje se takvi opći kriteriji mogu odnositi. Naime, kad bi se izravno primjenjivali uvjeti utvrđeni tom direktivom, stavljanje na raspolaganje posebnog pristupa tim kriterijima ne bi bilo potrebno jer bi trebalo smatrati da su kriteriji, ako su obuhvaćeni već objavljenim pravim pravilom, poznati ili trebali biti poznati onima kojima su namijenjeni.
- 12 Suprotno tomu, sud koji je uputio zahtjev pita utvrđuju li se već samom direktivom opći uvjeti koje treba ispuniti prilikom produljenja (jamstvo tržišnog natjecanja, učinkovito korištenje RFS-a, poticanje inovacija i ulaganja i uloženi kapital). Ovo vijeće suda koji je uputio zahtjev prije svega smatra da nije jasno može li država članica na temelju vlastite diskrecijske ocjene odlučiti da produljenje ovisi o opsegu ulaganja u infrastrukturu ili se već samom direktivom određuje da je taj uvjet i stoga amortizacija uloženog kapitala ključan za produljenje, s obzirom na to da to stajalište proizlazi i iz stavka 1. i iz stavka 2. članka 49.; ovo vijeće suda koji je uputio zahtjev pita i koji je odnos među različitim kriterijima, odnosno koji kriterij treba biti prevladavajući u odnosu na druge kriterije, ili države članice mogu slobodno definirati taj aspekt (samo) prilikom prenošenja Direktive.
- 13 U slučaju da Sud potvrdno odgovori na pitanje o tome ima li članak 49. stavci 1. i 2. Direktive o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija izravan učinak u vertikalnim pravnim odnosima, Upravno sodišče (Upravni sud) također pita nalaže li se tom direktivom dvadesetogodišnja predvidljivost ili produljenje prava koje traje 15 godina na daljnjih pet godina (pod određenim uvjetima) i za pojedinačna prava korištenja RFS-a koja su dodijeljena prije stupanja na snagu

navedene direktive. Naime, u članku 124. Direktive o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija ne navode se prijelazna pravila za ta prava te sud koji je uputio zahtjev ni iz njezinih uvodnih izjava ne može utvrditi cilj navedene direktive s obzirom na te odnose. Štoviše, to da se ta direktiva ne primjenjuje retroaktivno proizlazi iz smisla članka 49. stavka 2. trećeg podstavka same direktive, u kojem se utvrđuje da kriteriji za produljenje trebaju biti poznati već prije dodjele prava, kao i iz četvrtog podstavka te odredbe, u skladu s kojim provedba postupka koji se odnosi na produljenje započinje najkasnije dvije godine prije isteka trajanja prava. Naime, to vremensko razdoblje ne može se osigurati za prava koja ističu ranije od dvije godine od stupanja na snagu Direktive o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija.

- 14 Osim toga, sud koji je uputio zahtjev pita može li na odluku o produljenju, s obzirom na odredbu članka 50. stavka 1. Direktive o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija, utjecati činjenica da je mogućnost produljenja prava bila izričito isključena na temelju zakona koji je bio na snazi u trenutku isteka tog prava.
- 15 U slučaju niječnog odgovora na pitanje o tome primjenjuje li se Direktiva o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija na produljenje pojedinačnih prava korištenja RFS-a koja su dodijeljena prije stupanja na snagu navedene direktive, Upravno sodišče (Upravni sud) pita treba li eventualno osigurati isti učinak predviđen tom direktivom na temelju pravnog pravila koje je bilo na snazi u trenutku dodjele prava i koje se utvrđuje člankom 5. stavkom 3. Direktive o ovlaštenju, u skladu s kojim trajanje prava treba biti primjereno usluzi o kojoj je riječ, odnosno vodeći računa o činjenici da je potreban odgovarajući rok za amortizaciju ulaganja u slučajevima kad je navedena odredba bezuvjetna i jasna te ne zahtijeva donošenje nekog akta institucija Unije ili država članica. Naime, Upravno sodišče (Upravni sud) upoznat je sa sudskom praksom Suda koji je u predmetu C-205/20 odlučio da odredba članka 20. Direktive 2014/67, u skladu s kojom predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće, ima izravan učinak. Primjerenost i proporcionalnost pojmovi su koji se mogu usporediti s obzirom na jasnoću i izostanak uvjetovanosti. Ako treba primijeniti navedene odredbe Direktive o ovlaštenju, odnosno Direktive o izmjeni Direktive o ovlaštenju, sud koji je uputio zahtjev pita koje kriterije treba primijeniti za produljenje pojedinačnog prava korištenja RFS-a.